

spleet — doch ze zijn leeg en niet meer zilverachtig. De kromming van het groene dikke deel was blijkbaar een actief proces, dat bij het sterven weer verdween.

De zaden zijn weinig zwaarder dan water en zouden dus door strooming onder de oppervlakte wel verder verspreid kunnen worden.

In aansluiting hierop wil ik er even op wijzen, dat de laatstgenoemde methode (de verspreiding van gezonken vruchten) wel eens duidelijk van belang kan zijn.

Ik verzamelde eenigen tijd lang het slib uit de goten achter het Lyceum. Als dit op hoopen gegooid werd, schoten er altijd rijst- en tomaat-planten uit op. In fig. 3 ziet men hoe buitengewoon veel zaden in het slib aanwezig waren. Drijvend zijn de laatste er stellig niet gekomen, want ze zijn zwaarder dan water en de eerste zullen zeer waarschijnlijk niet ter plaatse gezonken, doch met het slib mee gespoeld zijn, daar de stroom in de goten vrij sterk is en gewone drijvende zaden niet aanwezig

Fig. 3. Rijst- en tomaat-planten opschietend uit foto v. d. schr.] het slib van een goot.

waren. De tomaatzaden stammen waarschijnlijk uit menselijke uitwerpselen. De rijst moet wel van sawah's afkomstig zijn.

Over de natuurlijke verspreiding van *Oryza sativa* is niet zoo heel veel bekend, maar men neemt meestal aan, dat de vruchtjes drijven op de kafjes, die lucht omsloten houden.

De éénige methode is dit toch misschien niet!

Bandoeng.

L. VAN DER PIJL.

TWEE SNIPPEN

Eind Februari van dit jaar ontving het Zoölogisch Museum te Buitenzorg van Dr W. F. DE PRIESTER te Tandjong Priok een exemplaar van de Swinhoe's Snip (*Capella megala* [SWINH.]), door hem geschoten bij de dessa Pasar Toendjang (halverwege Batavia en Serang). Deze voor Java zoo zeldzame trekvogel werd hier in 1928 voor het eerst geschoten door J. OLIVIER en door SIEBERS in „Treubia” (1929, pg. 147) vermeld. De balg bevindt zich eveneens in het Zoölogisch Museum te Buitenzorg. Voor zoover mij bekend is, was sindsdien *C. megala* op Java niet meer gesignaleerd.

Oppervlakkig lijkt het dier vrij veel op de gewone Javaansche watersnip (*Capella stenura* [BP.]), zoodat het best mogelijk is, dat het wel eens aan de waarneming ontsnapt. Op Malakka is *C. megala* geen ongewone verschijning. Hij komt daar in October, om in eind Maart weer naar zijn broedterrein in Noord Mongolië te vertrekken.

Op Sumatra is hij tot nu toe niet aangetoond, wel wordt hij van Borneo als zeldzaam opgegeven. In het Oosten van den Archipel, op Bali, Celebes en verder oostwaarts schijnt hij minder ongewoon te zijn.

De Swinhoe's Snip is het best van de gewone Javaansche watersnip te onderscheiden aan den staart: *C. megala* heeft 20 staartveeren, waarvan de zes buitenste aan iedere zijde van den staart iets versmald zijn, *C. stenura* heeft tien normale staartveeren, ter weerszijden waarvan ± 7 heel fijne, stijve, uiterst smalle veertjes staan. Daar dankt *C. stenura* zijn Engelschen naam „Pintail Snipe” aan.

Volgens een opgave van E. SEIMUND is *C. megala* ook veel langzamer en minder

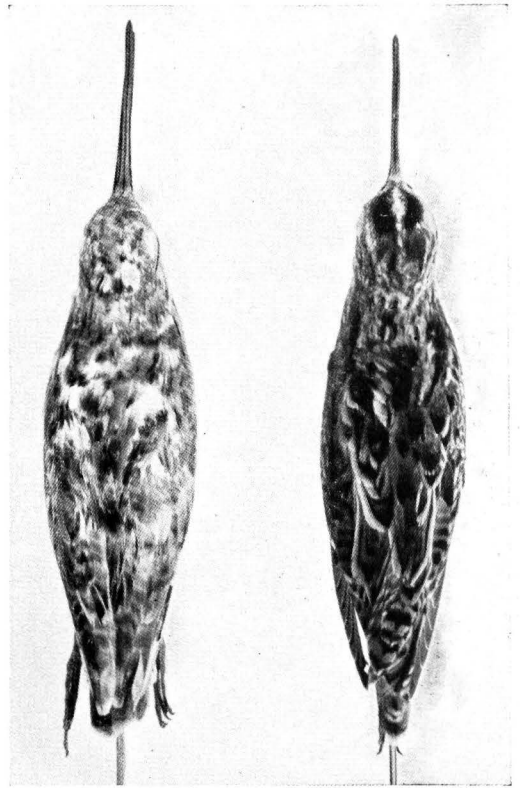

Fig. 1. Javaansche watersnip (*Capella stenura*). Rechts: normaal exemplaar; links: gedeeltelijke albino (rugzijde).

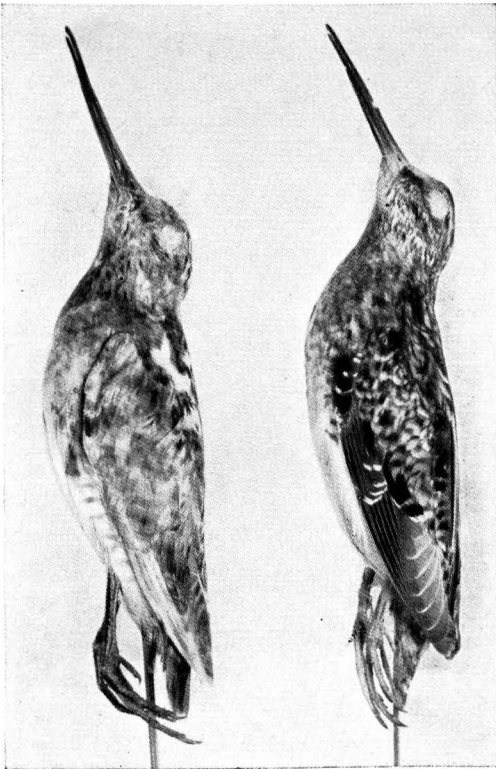

Fig. 2. Javaansche watersnip (*Capella stenura*). Rechts: normaal exemplaar; links: gedeeltelijke albino (terzijde).

actief in zijn vlucht dan *C. stenura*.

Voor wie er meer van wil weten, verwijs ik ook naar een artikel van VAN DEDEM in „De Nederlandsch-Indische Jager” (Maart 1938, blz. 45), waar men tevens eenige literatuur over snippen vermeld vindt, en het een en ander over den trek.

De andere snip, waarover ik wilde spreken, is nu juist *Capella stenura*, maar het betreft een heel raar exemplaar.

Het was een halve albino, die het Zoölogisch Museum te Buitenzorg door de vriendelijke bemiddeling van A. SPENNEMANN mocht ontvangen. Het dier werd begin Maart door J. PESCH bij Pagaden-Baroe (Res. Batavia) geschoten.

De bijgaande foto's van het dier, afgebeeld naast een normale soortgenoot, demonstreeren het verschil voldoende. Het dier is totaal „verbleekt” en kleine deelen zijn zelfs geheel wit. Typisch

is, dat die deelen, die bij het normale dier zwartbruin zijn, hun pigment naar verhouding veel meer hebben verloren dan de deelen, die bij het normale dier geelbruin zijn. Hierdoor geeft onze albino den indruk, dat de teekening is „omgekeerd”. Ook pooten en snavel zijn in verhouding tot het normale dier zeer bleek, wat op de foto's echter weinig uitkomt.

Het zijn weer twee mooie aanwinsten voor onze collectie Wij houden ons in de toekomst aanbevelen!

A. C. V. VAN BEMMEL.

VEGETATIESCHETSEN UIT ZUID-CELEBES

Voor een amateur-natuuronderzoeker is het steeds een groot voordeel onder deskundige leiding tochten te maken door een hem bekend gebied. Met groote vreugde nam ik daarom de gelegenheid waar in Juni 1937 Dr VAN STEENIS en Dr EYMA te vergezellen op een botanische reis door Zuid-West-Celebes, met als

hoofddoel de beklimming van den Rante Mario, met 3440 m den hoogsten berg van heel Celebes. Het Latimodjong-gebergte, waarin deze top gelegen is, ligt reeds vrij ver noordwaarts, ten ZW van Palopo aan de Bone-golf, zoodat annex deze bestijging een groot gedeelte van Zuid-Celebes werd doorgereden.

Een volledige botanische beschrijving van de reis te geven valt buiten mijn kunnen, zoodat ik dat volgaarne overlaat aan bovengenoemde heeren. Ik wil mij hier slechts tot enkele momentopnamen beperken.

Met mevrouw VAN STEENIS als vierde vertrokken wij op een Zaterdagmiddag van Makassar naar Paré-Paré. De tijd van het jaar was gunstig, de Oostmoesson stond nog niet door, zoodat de kustvlakte, die zich tot ongeveer 84 km ten Noorden van

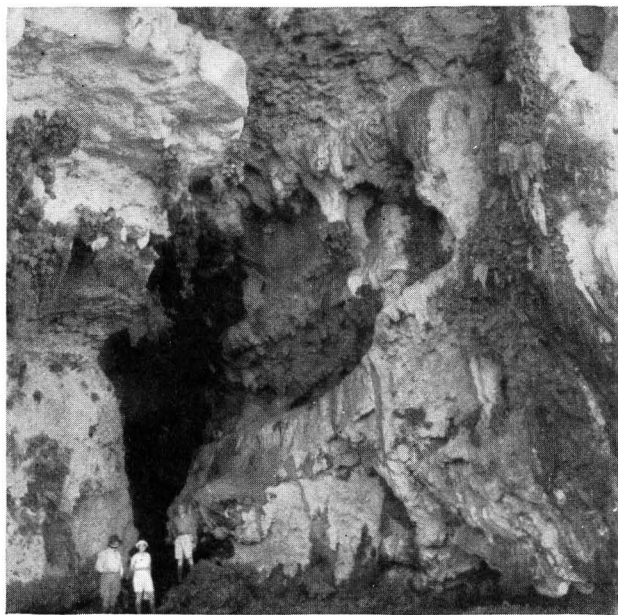

Fig. 1. Fantastische grotten in het karstlandschap benoorden Maros, de rotsen vnl. begroeid met *Begonia*.
[foto van Steenis.]

Makassar uitstrekt, nog groen was, terwijl de allerwegen opgetaste padi der juist geoogste uitgestrekte sawahs een rijk gezicht opleverde. Tusschen de sawahs zag men verspreid de dorpsboschjes, waarin vooral een mangga-soort een voorname rol speelt. Op droge terreinen, meest als veeweide in gebruik, ziet men vrij veel *k e s a m b i* (*Schleichera oleosa*), die in vrijen stand kan uitgroeien tot een der alleraardigste Indische boomsoorten en dan in habitus veelal sterk aan een Hollandschen eik doet denken, waartoe ook vorm en kleur der blaadjes meewerken.

Opvallend is midden in de sawahs en langs den autoweg het veelvuldig optreden van planten uit de mangrove-formatie. Vooral *Acanthus* (? *ilicifolius*) en